

een slachtoffer en een aansprakelijke partij. Dan komt het letselschaderecht om de hoek kijken en – in Oostenrijk – vaak ook het strafrecht. En als het slachtoffer een Nederlander of Belg is, dan staat Stephan Wijnkamp klaar om hem door het Oostenrijkse skirecht te loodsen.

BELASTINGCONSTRUCTIES

Skileraar worden, dat leek hem wel wat. Altijd in de bergen, in de sneeuw en in zijn vrije tijd skiën in de meer afgelegen gebieden, in de verlatenheid en de stilte. Maar scholier Stephan Wijnkamp, afkomstig uit Roosendaal, kiest begin jaren tachtig toch braaf voor een veilige studie rechten in Tilburg. In 1987 studeert hij daar af als fiscaal jurist. Het buitenland blijft echter trekken en hij gaat over de grens kijken. Beroepsmatig dan. In Nederland werkt hij voor (dan nog) PriceWaterhouse en BDO, zet vervolgens een eigen belastingadvieskantoor op en concentreert zich op de internationale belastingpraktijk. Zijn cliënten zijn voornamelijk (vermogende) Nederlanders die naar België verhuizen, om daar te genieten van een fiscaal gunstiger regime. Dat loopt goed, totdat er vanuit de politiek steeds meer kritiek komt op belastingparadijzen en deze fiscale constructies langzaam worden uitgekleeft. De cliënten willen daar weinig van weten, blijven hoge eisen stellen en druk uitoefenen op de belastingadviseurs van Wijnkamp & Keulers – voor Wijnkamp zelf is de lol er wel een beetje vanaf, want

hij “dreigde te worden meegezogen” met zijn cliënten. Hij verkoopt zijn kantoor, wordt fiscaal advocaat en gaat andere typen cliënten bedienen. Dat leven verandert drastisch als hij weer eens gaat skiën, ditmaal in Sankt Anton in Tirol. Tijdens een après-ski ontmoet hij een Duitse arts uit Hamburg, tevens een fanatieke bergsportbeoefenaarster. Het klikt, en ze trekt bij Wijnkamp in die dan al in België woont. Ze gaan vaak skiën en later haalt Wijnkamp het diploma *Landesschilehrer*, zeg maar: het hogere diploma skileraar, een lang gekoesterde droom. Zijn toekomst ligt op de skipiste. Dat wordt werkelijkheid als zijn vrouw wordt gevraagd om te komen werken in een privékliniek in het stadje Imst. In 2007 emigreren ze naar Oostenrijk. Ze huren een appartement in Imst, Wijnkamp bouwt zijn advocatenpraktijk in Nederland langzaam af en gaat skiles geven aan toeristen. Na een jaar ontdekt Wijnkamp: het is dan wel leuk maar de romantiek van de skileraar is ook niet duurzaam. Net in die periode overweegt hij met zijn vrouw een huis te kopen in Imst, en de koop wordt begeleid door de Oostenrijkse advocaat Dr. Andreas Fink – in Oostenrijk is dat het werk van advocaten en nauwelijks van notarissen.

“Zeg Stephan, ben jij niet wat te jong om niet meer te werken?”

“Ik werk toch als gediplomeerd skileraar?”

“Ik bedoel: is het niet zonde om niets te doen met je rechtenopleiding? Je bent toch advocaat?”

“Waar denk je dan aan?” vraagt Wijnkamp aan Fink.

“Je kunt dat hier toch ook voortzetten?”

En zo begint er bij Wijnkamp weer wat te knagen. “Ik wilde best wat in het recht gaan doen, als ik het maar kon combineren met mijn hobby.”

PRINS FRISO

En zo start Wijnkamp met een studie Oostenrijks recht en mag vervolgens Dr. voor zijn naam zetten. Hij heeft zich dan al laten inschrijven als EU-advocaat bij de *Rechtsanwaltskammer*, de Oostenrijkse Orde van Advocaten. (Bij de Nederlandse balie is hij inmiddels uitgeschreven.) In Imst is hij nu als *Rechtsanwalt* gevestigd in hetzelfde kantoor als Fink Kolb Rechtsanwältin, met wie hij een associatie heeft. In het pand werken twaalf mensen. Toch wil Wijnkamp niet vol aan de bak. Er moet ook nog tijd overblijven om te skiën en om bergen te beklimmen – in Oostenrijk of elders, tot in de Himalaya toe. Daar heeft hij al een zeventuizender op zijn naam staan. De eerste poging om een achtduizender, de Shisha Pangma, te beklimmen lukte niet door de aardbeving in Nepal waar hij middenin zat en hulp verleende. Hij wil zich toeleggen op ski-ongevallen

**“IN OOSTENRIJK
VALT SKIËN VEEL
MEER ONDER HET
VERKEERSRECHT
DAN ONDER HET
SPORTRECHT”**

waarvan Nederlanders en Vlamingen het slachtoffer zijn. Hij stuurt brieven naar Nederlandse rechtsbijstandsverzekeraars en houdt daar ook lezingen over de finesses van het Oostenrijkse letselschade- en schadevergoedingsrecht. In de hoop dat zij hun cliënten naar Wijnkamp doorsturen als ze eenmaal ontdekken dat zo’n zaak beter door een specialist kan worden gedaan, iemand die op de hoogte is van het Oostenrijkse procesrecht, de taal spreekt en ook ter plekke met een rechter de plaats van het ongeval kan reconstrueren. Als prins Friso in februari 2012 onder een lawine terechtkomt wordt Wijnkamp voor de Nederlandse camera’s gehaald om toelichting te geven. Het gaat crescendo met zijn naamsbekendheid, en dat neemt nog verder toe als hij weer in de krant komt na het ski-ongeval van autocoureur Michael Schumacher. Van zijn ideaal rustiger te werken is dan weinig meer over: momenteel heeft hij een drukke en bloeiende letselschadepraktijk. “Oostenrijkse procedures worden doorgaans na een jaar afgerond. De meeste geschillen worden uitgediept, Oostenrijkse verzekeraars procederen zeer snel. De meeste tijd zit in de schikkingsonderhandelingen die meestal op niets uitlopen.”

AANSPRAKELIJKHEID

Wie gaat skiën heeft te maken met de regels van de Fédération Internationale de Ski, kortweg de FIS. “Deze veiligheidsregels zijn de concretisering van de Oostenrijkse zorgvuldigheidsmaatstaf”, vertelt Wijnkamp in zijn kantoor in Imst. Ze bepalen dat je rekening moet houden met andere skiërs en snowboarders, dat je snelheid in overeenstemming moet zijn met de drukte op de piste en met je vaardigheden, dat je het juiste spoor moet volgen en waar je veilig kunt stoppen of rusten. Het zijn de verkeersregels op de skibaan. Eigenlijk liggen ze voor de hand, maar veel mensen kennen die regels niet of vergeten ze als ze eenmaal aan het skiën zijn.”

En dan kan het gebeuren dat je iemand van achteren onderuit skiet die net is gestopt op een onoverzichtelijke plaats, of dat je over een heuveltopje ‘vliegt’ en bij iemand die er onder staat in zijn nek belandt. “Het is niet altijd verstandig achter of onder een heuveltopje te staan of te stoppen op een onoverzichtelijke plaats. Dan kunnen beide partijen schuld zijn aan het ski-ongeval. Dat moet wel worden geanalyseerd en kan niet zomaar uit getuigenverklaringen worden gehaald, wat de zaak extra complex maakt.” Zo is het gebruik van een skilift ook niet vrijblijvend. “Wie een skipas heeft, gaat juridisch gesproken een overeenkomst aan met de liftondernemer. En stoeltjesliften, kabelbanen, sleepliften of gondels zijn niet altijd zonder gevaren.” Wijnkamp herinnert zich een sleepliftzaak. De

**“DE RECHTERS HIER
WIJZEN VEEL
HOGERE
SCHADEBEDRAGEN
TOE DAN DIE IN
NEDERLAND”**

partner van een vrouw viel uit de sleeplift waardoor zij het evenwicht verloor. “De beugel van de sleeplift bleef aan haar rugzak hangen waardoor zij gedurende tien minuten werd gewurld. Ze heeft het overleefd, maar door het zuurstofgebrek raakten wel haar hersenen beschadigd. In een andere zaak had een liftondernemer toegestaan dat enkele kinderen zonder hun ouders alleen in een gondel gingen. Eenmaal in de lucht zaten ze wat te ravotten, waardoor een deur door een defect openschoot. Een van de kinderen viel twintig meter de diepte in.”

De liftondernemer is doorgaans ook verantwoordelijk voor het onderhoud en de veiligheid van de skipiste. “Hij moet er bijvoorbeeld voor zorgen dat er geen sneeuwkanon op een voor skiërs onverwachte plaats op de piste staat. Als je er toch tegenaan skiet, is de liftondernemer aansprakelijk. Ik had ooit een zaak waarin een skiër in een weiderooster reed. Dat zat onder de sneeuw, maar een deel ervan was zichtbaar omdat de sneeuw was gesmolten. Een skiër kwam er met zijn ski’s in terecht, werd meters ver gekatapulteerd en liep een dwarslaesie op. En bij weer een ander geval verloor een kind met het Downsyndroom de controle en belandde met 70 kilometer per uur in een groep mensen. Daarbij vielen vele gewonden. De begeleider van het kind, een vrijwilliger, is aansprakelijk gesteld.”

VERKEERSRECHT

Vooraf wanneer twee Nederlanders met elkaar in botsing komen wordt de zaak procesrechtelijk interessant en ook wel lastig. “De ene partij kan zijn schade proberen te verhalen op de andere door bij de Nederlandse rechter aan te kloppen”, vertelt Wijnkamp. “Die is in zo’n geval naast de Oostenrijkse rechter competent, ook al vond het ongeval plaats in Oostenrijk. De vervolgvraag is: welk recht moet de Nederlandse rechter toepassen. Op grond van de Rome II-verordening moet dat volgens mij vanwege de engere verbinding door skipas en skipiste het Oostenrijkse recht zijn, maar vaak wordt het Nederlandse recht toegepast. Sommige Nederlandse letselschadebehandelaars die graag zo’n zaak doen sturen daarop aan, ook al omdat ze het Oostenrijkse recht niet kennen. Toch denk ik dat Nederlandse advocaten zo hun cliënt kunnen benadelen.” Wijnkamp verwijst als voorbeeld naar de uitspraak van het Hof Leeuwarden van 26 juni 2012. “Dat komt omdat de verwerende partij de zaak zal bepleiten aan de hand van de sport- en speljurisprudentie – Nederlandse advocaten, en ook vaak rechters, beschouwen skiën, zo blijkt uit de jurisprudentie, eerder als een sport. Bij sport en